

MØTEINNKALLING

Utvalg: KOMMUNESTYRET
Møtested: Kommunestyresalen
Møtedato: 16.06.2016 **Tid:** 18:00

Eventuelt forfall meldes til tlf. 78 78 20 00
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

TILLEGGSSAKSLISTE

Saksnr.	Arkivsaksnr.	Tittel
35/16	16/168	SØKNAD OM DISPENSASJON FOR ETABLERING AV ANLEGG FOR FANGSTBASERT AKVAKULTUR I KONGSFJORD: KLAGEBEHANDLING

Berlevåg 10/6-16

Rolf Laupstad
ordfører

SØKNAD OM DISPENSASJON FOR ETABLERING AV ANLEGG FOR FANGSTBASERT AKVAKULTUR I KONGSFJORD: KLAGEBEHANDLING

Saksbehandler: Roy Ove Kristiansen
Arkivsaksnr.: 16/168

Arkiv: U40

Saksnr.: Utvalg
35/16 Kommunestyret

Møtedato
16.06.2016

Innstilling:

Berlevåg kommune opprettholder vedtaket om å avslå søknaden om dispensasjon til etablering av anlegg for fangstbasert akvakultur i Kobbkroken i Kongsfjord. Hjemmelen er gitt i *Områdereguleringsplan for Kongsfjord og Veines*, jf. plan- og bygningslovens § 1-6.

Saken oversendes fylkesmannen for klagebehandling.

Begrunnelse

Kongsfjord havn er et viktig leveområde for en rekke sjøfuglarter, bl.a. krykkje, som på rødlista er klassifisert som sterkt truet (kategori En). Samtidig har Kongsfjorden flere forekomster av kalkalgebunn som er følsomme for inngrep og nedmudring. Det er uklart hvilken påvirkning tiltaket vil ha på disse naturverdiene, men det er sannsynlig at tiltaket vil ha negativ påvirkning på både krykkjebestanden, andre sjøfuglarter og på ev. kalkalger i området.

Akvakultur var ikke noe tema da områdereguleringsplanen ble utarbeidet. Konsekvensene av oppdrett på naturmangfoldet i området er derfor ikke vurdert tidligere. Kunnskapsgrunnlaget er derfor ikke tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8. På bakgrunn av dette må det gjennomføres konsekvensvurderinger av tiltaket, jf. naturmangfoldlovens § 11.

Berlevåg kommune anbefaler at konsekvensutredningene gjennomføres som del av arbeidet med en detaljregulering, for å få det nødvendige plangrunnlaget på plass til å gjennomføre tiltaket.

Saksutredning:

Berlevåg kommune mottok søknad om dispensasjon fra *Områdereguleringsplan for Kongsfjord og Veines* for etablering av anlegg for fangstbasert akvakultur i Kobbkroken i Kongsfjorden den 01.02.2016. Søker er Havbør AS. Søknaden ble videresendt til Tana kommune, som saksbehandlet saken på vegne av Berlevåg kommune, den 22.02.2016.

Søknaden og plangrunnlaget

Søknaden gjelder etablering av anlegg for fangstbasert akvakultur i Kobbkroken i Kongsfjorden. Havbør AS har godkjent lokalitet i Kongsfjord for akklimatisering og lagring av levende torsk, og søker nå i tillegg en lokalitet for fangstbasert oppdrett av torsk. Søker planlegger å etablere et anlegg for oppføring av levende fanget torsk

med en kapasitet på inntil 2000 tonn og et fôrbehov på inntil 700 tonn pr periode med innsatt fisk. Søker skriver at anlegget vil etableres for «fangst av levende torsk som akklimatiseres og tilbys fôr før slakting. Det vil i hovedsak bli vedlikeholdsføring for å sikre fiskevelferd. (...) Produksjonen blir tilvekst på innsatt fisk i inntil 6 måneder.»

Søker har i sin begrunnelse for søknaden om dispensasjon, vist til at torsk i merder er avhengig av relativt rolige bølge- og strømforhold. Området utenfor havna i Kongsfjord er det eneste som er skjermet mot «storhavet». Søker har undersøkt 2 andre lokaliteter, men disse har for stor bølgehøyde til at anlegg kan fortøyes forsvarlig, jf. figurer i søknaden.

Det aktuelle arealet er i *Områderegeringsplan for Kongsfjord og Veines* avsatt til formålet bruk og vern av sjø og vassdrag. Området har følgende bestemmelse knyttet til seg: «Innenfor området tillates det ikke å etablere akvakulturanlegg.» Tillatelse til tiltaket krever derfor dispensasjon etter plan- og bygningslovens kap. 19-2.

Høringen

Saken ble sendt på høring til berørte parter i brev av 10.03.2016. Kommunen har mottatt 4 høringsuttalelser. Mattilsynet skriver i sin uttalelse at de først behandler søknaden dersom tilsynet får den oversendt fra fylkeskommunen for behandling etter akvakulturloven. Mattilsynet har ingen innvendinger mot at det gis dispensasjon som omsøkt.

Fylkesmannen fraråder at dispensasjonen blir innvilget og anbefaler i stedet at arealdisponeringen blir avklart gjennom en revidering av områdereguleringen. Han skriver i sin uttalelse at kommunestyret så sent som i juni 2015 gjorde en helhetlig vurdering av området, fastsatte formål og ga en spesifikk bestemmelse om forbud mot akvakulturanlegg. Han mener videre at en dispensasjon vil medføre at hensynene bak planbestemmelsen blir vesentlig tilsidesatt, og at tiltaket er for stort til å tillates gjennom en dispensasjon. Det er ikke synliggjort at fordelene ved å gi dispensasjon etter en samlet vurdering er klart større enn ulempene.

Konkret viser fylkesmannen til at det i reguleringsprosessen ble lagt vekt på at Kongsfjorden er viktig for fugl, spesielt sjøfugl, og at Kongsfjorden og Risfjorden har flere forekomster av kalkalgebunn som er følsomme for inngrep og nedmudring. Han skriver at det ikke er gitt at det er kalkalgebunn der akvakulturanlegget er planlagt, men at dette, og andre forhold, vil kunne bli avklart gjennom en revidering av områdereguleringen.

Sametinget skriver i sin uttalelse at de ikke kjenner til automatisk fredete samiske kulturminner, som vil bli berørt av tiltaket. Samtidig minner de om at aktiviteter som medfører større inngrep på land, må forelegges Sametinget som egen søknad slik at de kan vurdere en eventuell befarung. For uttalelse om kulturminner under vann henviser Sametinget til Tromsø museum.

Sametinget kjenner ikke til at det foreslått tiltaket er i konflikt med samiske interesser i området, og forutsetter at tiltaket ikke går ut over muligheten til å utøve samisk tradisjonell næring og kultur i området.

Fiskeridirektoratet region Nord mener det er uheldig at det søkes dispensasjon fra planer som nylig er vedtatt. Direktoratet viser videre til omtalen av kalkalgebunn i planbeskrivelsen til områdereguleringen for området, og skriver at:

«Løstliggende kalkalger er en spesiell naturtype. (...) Kalkalgeforekomsten i området er ikke systematisk kartlagt og det er derfor ikke mulig å si noe om hvor viktig naturtypen er. Fiskeridirektoratet region Nord mener derfor at en må vise hensyn og etterstrebe at kalkalgene ikke påvirkes negativt.»

Samtidig viser Fiskeridirektoratet til at det i umiddelbar nærhet til tiltaksområdet er registrert et låssettingsfelt i Djupbukta og Kobbkroken.

Naturmangfold og rødlista

I planbeskrivelsen til Områderegulering for Kongsfjord og Veines står det at *«Kongsfjord havn er viktig leveområde for en rekke sjøfuglarter. Herunder Krykkja som er en sterkt truet art og som er spesielt sårbar for forstyrrelser i hekkesesongen.»* I Norsk rødliste for arter 2015 er arten klassifisert som sterkt truet (kategori En). Dette skyldes at bestanden i perioden 1984-2014 har hatt en nedgang på 50-80 %.

I Norsk rødliste for arter 2015 står følgende i omtalen av alger:

«Forholdsvis mange av artene er kategorisert til datamangel DD (28 arter). Dette er gjerne arter som er lett å observere og identifisere når de er til stede, men få observasjoner og begrenset forekomst indikerer at artene kan ha en viss risiko for å forsvinne fra vår flora. Tilgjengelig kunnskap er imidlertid ikke god nok til at risikoen kan graderes. Vår vurdering er at disse artene har en usikker kategori plassering, som kan spenne helt fra kategori kritisk truet CR til kategori livskraftig LC.»

Første gangs vedtak

På bakgrunn av høringsuttalelsene fattet Tana kommune, på vegne av Berlevåg kommune, vedtak i saken den 02.05.2016. Vedtaket hadde følgende ordlyd:

«Søknaden om dispensasjon til etablering av anlegg for fangstbasert akvakultur i Kobbkroken i Kongsfjord avslås. Hjemmelen er gitt i Områdereguleringsplan for Kongsfjord og Veines, jf. plan- og bygningslovens § 1-6.

Begrunnelse

Kongsfjord havn er et viktig leveområde for en rekke sjøfuglarter, bl.a. krykkje, som på rødlista er klassifisert som sterkt truet (kategori En). Samtidig har Kongsfjorden flere forekomster av kalkalgebunn som er følsomme for inngrep og nedmudring. Det er uklart hvilken påvirkning tiltaket vil ha på disse naturverdiene, men det er sannsynlig at tiltaket vil ha stor negativ påvirkning på både hekking av krykkje og på evt. kalkalgebunn i området. Kunnskapsgrunnlaget er derfor ikke tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8. På

bakgrunn av dette må det gjennomføres konsekvensvurderinger av tiltaket, jf. naturmangfoldlovens § 11.

Tana kommune anbefaler at konsekvensutredningene gjennomføres som del av en reguleringsendring for Områdereguleringsplan for Kongsfjord og Veines, eller som del av arbeidet med en detaljregulering med tanke på å få det nødvendige plangrunnlaget på plass for å kunne gjennomføre tiltaket.»

Saksbehandlingen i forbindelse med klage

Havbør AS påklagde vedtaket i brev av 23.05.2016. Klagen er kommet inn i rett tid. Klager understreker at tiltaket har stor samfunnsmessig betydning, og at Kongsfjorden er det eneste området i Berlevåg kommune som egner seg for fangstbasert akvakultur.

Klagen inneholder en konsekvensutredning basert på kjent informasjon. Metodikken er beskrevet, og virkningene av tiltaket på krykkjebestanden og kalkalgeforekomstene er vurdert.

Klagen inneholder ikke nye opplysninger om krykkjebestanden eller kalkalgebunnen i og utenfor Kongsfjord havn, men kun generelle opplysninger om artene og tiltaket klager ønsker å gjennomføre. Klagen inneholder ingen nye fakta, men trekker likevel som konklusjon at den planlagte arealbruken ikke vil føre til negative konsekvenser for krykkjebestanden. Når det gjelder kalkalgebunnen konkluderer klagen med følgende:

«Siden det sannsynligvis er veldig vanlig med kalkalger langs kysten av Nord Norge og at denne art ikke er påvist i store mengder under (arealet) omsøkt torskeanlegg med meget begrenset føring i korte perioder av året, er de eventuelle negative konsekvensene for kalkalgene svært begrenset og etableringen truer ikke påviste bestander langs moloen i Kongsfjord hamn.»

Saksbehandler har vært i kontakt med Sweco som utarbeidet områdereguleringsplanen på oppdrag fra Berlevåg kommune, og har også fått oversendt konsekvensutredningen for biologisk mangfold. Sweco formidlet at i arbeidet med områdereguleringsplanen var ikke akvakultur noe tema, fordi kommunestyret (KST) den gang ikke ønsket oppdrett i Kongsfjorden. Det er mulig at KST tenkte snevert på lakseoppdrett, og ikke fangstbasert torskeoppdrett. Resultatet er imidlertid det samme: Konsekvensene et oppdrettsanlegg vil ha på naturmangfoldet i Kongsfjorden, ble ikke utredet. Det var kun virkningene av nye områder for utbygging på Veines og i Kongsfjord tettsted, tilrettelegging for fugleturisme samt masseuttak i forbindelse med ny molo i Kongsfjord havn, som ble vurdert.

I konsekvensutredningen for biologisk mangfold står følgende under avbøtende tiltak:

«Selv om næringstilgangen sannsynligvis er viktigste årsak til nedgangen i krykkjebestanden, også i Berlevåg, bør en ta mest mulig hensyn til arten i hekkeperioden også. Særlig i masseuttak, opparbeiding av molo og havn, samt annen bygge- og anleggsaktivitet som medfører høye, plutselige lyder i

nærheten av hekkekoloniene, bør ikke starte før hekkesesongen er i gang hos krykkje, dvs etter at eggene er lagt.»

Utredningen har også et forslag om oppfølgende undersøkelser:

«Da området er viktig for fugl, og det er usikkert hvorvidt fugl vil tilvennes nye tiltak, foreslås det at fuglebestanden i området overvåkes ved at en registrerer forekomst og antall av de ulike artene før og etter utbygging. Dette gjelder spesielt krykkjebestanden i Kongsfjord havn.»

Bakgrunn:

Vurdering:

Det planlagte tiltaket har stor økonomisk betydning for tiltakshaver, og er ønsket av Berlevåg kommune. Samtidig har både fylkesmannen og fiskeridirektoratet anbefalt avslag på søknaden, og at det isteden gjennomføres en reguleringsendring. Gjennom en reguleringsprosess vil alle interesser i området ha mulighet til å bli hørt, og det kan bli avklart om tiltaket kan gjennomføres.

Som hovedregel skal det ikke gis dispensasjon, når en offentlig høringspart har avgitt negativ uttalelse. I dette tilfellet har to instanser anbefalt en reguleringsendring og avslag på søknaden om dispensasjon. Spørsmålet er om forholdene som gjør at det kreves reguleringsendring, kan få en avklaring gjennom vilkår til dispensasjonen, for å unngå at planleggingen blir *«mer omfattende enn nødvendig»*.

Kongsfjord havn er et viktig leveområde for en rekke sjøfuglarter, bl.a. krykkje, som på rødlista er klassifisert som sterkt truet (kategori En). Samtidig har Kongsfjorden flere forekomster av kalkalgebunn som er følsomme for inngrep og nedmudring. Det er uklart hvilken påvirkning tiltaket vil ha på disse naturverdiene, men det er sannsynlig at tiltaket vil ha negativ påvirkning på både krykkjebestanden, andre sjøfuglarter og på ev. kalkalger i området.

Klagen inneholder ingen nye opplysninger om de konkrete forholdene som var grunnlag for avslaget under førstegangsbehandlingen. Før det gis tillatelse til oppdrett i Kongsfjorden, må konsekvensene utredes. I forhold til naturmangfold generelt, og spesielt i forhold til krykkjebestanden, rødlista sjøfugl og kalkalger.

Akvakultur var ikke noe tema da områdereguleringsplanen ble utarbeidet. Konsekvensene av oppdrett på naturmangfoldet i området er derfor ikke vurdert. Kunnskapsgrunnlaget er derfor ikke tilstrekkelig, jf. naturmangfoldloven § 8. På bakgrunn av dette må det gjennomføres konsekvensvurderinger av tiltaket, jf. naturmangfoldlovens § 11. Utredningene behøver ikke å være omfattende, men begrenses til virkningene for krykkjebestanden, rødlista sjøfugl og kalkalger.

Det er klart at interessene i området vil bli best ivaretatt gjennom en reguleringsendring. Konsekvensutredningene vil bli kvalitetssikret gjennom høringsprosessene. Samtidig vil den offentlige oppmerksomheten tiltaket vil få, kunne avdekke forhold som ikke er blitt klarlagt gjennom høringen i denne dispensasjonssaken.

På bakgrunn av dette anbefaler rådmannen at kommunestyret opprettholder vedtaket om å avslå søknaden om dispensasjon. De nødvendige konsekvensutredningene kan gjennomføres både som del av en reguleringsendring for *Områdereguleringsplan for Kongsfjord og Veines*, og som del av arbeidet med en detaljregulering. For kommunen vil det enkleste være at arbeidet gjennomføres som en detaljregulering.